

УДК 336.027:338.24

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-56>**Крутилін С.І.**

здобувач третього (PhD) рівня вищої освіти
кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-3289-1172>

Krutylin Stanislav
State Tax University

ФРІЛАНС ЯК ФОРМА ПЛАТФОРМНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

Стаття присвячена дослідженню розвитку фрілансу як однієї з форм платформної зайнятості. Проведено аналіз структури та ключових гравців ринку фрілансу. Охарактеризовано основних гравців фріланс-платформ. Здійснено розрахунок прогностичного розміру глобального ринку фрілансу до 2026 року. Висвітлено кон'юнктуру глобального ринку фрілансу та зазначено щодо нерівномірності розподілу попиту і пропозиції фріланс послуг між країнами. Доведено, що США є основним споживачем фріланс послуг на глобальному ринку. Водночас Україна займає перше місце в Європі за пропозицією фріланс послуг, що пов'язано з високою кількістю висококваліфікованих спеціалістів у найбільш популярних спеціальностях в цьому сегменті зайнятості. Проаналізовано основні фактори які сприяють зростанню та популяризації цієї форми платформної зайнятості в Україні. Зроблено висновок, що українські фрілансери в умовах пандемії та під час повномасштабного вторгнення РФ продемонстрували високу адаптивність та гнучкість, зберегли й наростили попит на онлайн фріланс послуги.

Ключові слова: платформна зайнятість, фріланс, ринок фріланс послуг, фріланс-платформи, цифрова економіка.

FREELANCING AS A FORM OF PLATFORM EMPLOYMENT

In today's world, the digitalization of the economy and platform business models are becoming increasingly widespread, and platform employment and freelancing are gaining popularity, driven by the growing demand for remote work and flexible working conditions. At the global level, the main catalyst for the growth in popularity of platform employment in general and online freelancing in particular was the Covid-19 pandemic, when employers from many countries introduced remote work. This has led to a rapid increase in demand for freelance services and a revitalization of the freelance market. Since the beginning of the full-scale invasion of Russia, the labor market in Ukraine has undergone many changes. Due to the occupation of the territories of Ukraine, the destruction of businesses and infrastructure, a significant number of people lost the opportunity to work at their place of residence, and many businesses, in turn, lost skilled workers who moved to safer cities and regions. In this context, employment through digital labor platforms, in particular online freelancing, is gaining relevance and is seen as a promising area. The article is devoted to the study of the development of online freelancing as a form of platform employment. The structure and key players of the freelance market are analyzed. The main players of freelance platforms are characterized. The forecast size of the global freelance market until 2026 is calculated. The conjuncture of the global freelance market is highlighted and the uneven distribution of supply and demand for freelance services between countries is indicated. It is proved that the United States is the main consumer of freelance services in the global market. At the same time, Ukraine ranks first in Europe in terms of the supply of freelance services, which is due to the high number of highly qualified specialists in the most popular specialties in this employment segment. The main factors contributing to the growth and popularization of this form of platform employment in Ukraine are analyzed. It is concluded that Ukrainian freelancers in the context of the pandemic and during the full-scale invasion of Russia have demonstrated high adaptability and flexibility, maintained and increased demand for online freelance services.

Keywords: platform employment, freelance, freelance services market, freelance platforms, digital economy.

JEL classification: J21, F66, O15

Постановка проблеми. У сучасному світі цифровізація економіки та платформні бізнес моделі набувають все більшого поширення, а платформна зайнятість та фріланс набуває все більшої популярності, що обумовлено зростанням попиту на віддалену роботу та гнучкі умови праці. На глобальному рівні основним каталізатором росту популярності платформної зайнятості в цілому та онлайн фрілансу зокрема стала пандемія Covid-19, коли роботодавці з багатьох країн впровадили віддалену роботу. Це призвело до стрімкого зростання попиту на фріланс послуги та активізації ринку фрілансу.

З початком повномасштабного вторгнення РФ ринок праці в Україні зазнав багато змін. Через окупацію територій України, руйнування підприємств та інфраструктури значна кількість населення втратила

можливість працювати за місцем проживання, а багато підприємств в свою чергу втратили кваліфікованих працівників які переїхали в більш безпечні міста та регіони. У цьому контексті зайнятість через цифрові трудові платформи, зокрема онлайн фріланс, набуває актуальності та розглядається як перспективний напрям.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток нових форм нестандартної зайнятості в умовах цифровізації економіки, а також вплив цифрових трансформацій на ринок праці активно досліджуються такими українськими вченими, як Л. Шаталова, Т. Уманець, Н. Азьмук [1–2]. Особливості розвитку фрілансу як нової форми трудових відносин вивчають Л. Чернишова, Є. Славенко, Н. Заболотна [3–5]. Ґрунтовний аналіз розвитку ринку фрілансу в Україні

висвітлено у наукових працях О. Літорович [6]. Незважаючи на вагомий внесок науковців, сучасні соціально-економічні виклики зумовлюють необхідність подальших досліджень фрілансу як гнучкої форми зайнятості на цифрових трудових платформах.

Метою дослідження є аналіз розвитку фрілансу як на глобальному рівні так і в Україні, обґрунтування важливості цієї форми платформної зайнятості в контексті сучасних соціально-економічних викликів які стоять перед Україною.

Виклад основних результатів дослідження. Поняття фріланс трактується неоднозначно у наукових джерелах. Згідно з визначенням з Dictionary.com, фріланс – це робота, яку виконує особа, яка продає свої послуги погодинно, поденно тощо, а не працює на постійній основі на одного роботодавця [7]. О. Літорович зазначає що фрілансери беруть на себе контрактну роботу від компаній і організацій, але вони працюють не в штаті. Фрілансери несуть відповідальність за всі види робіт, якими часто не займаються традиційні штатні співробітники, такі як визначення робочого часу, відстеження часу, витраченого на різні проекти, виставлення рахунків клієнтам і сплата власних податків на зайнятість і бізнес. Фрілансерів не вважають співробітниками компаній, в яких вони працюють, а скоріше підрядниками [6, с. 44]. Л. Чернишова визначає фріланс як вид людської діяльності, представлений у формі самозайнятості, яка виражається у наданні послуг (переважно віддалено) на засадах коротко-термінового договору на певний перелік робіт між замовником та виконавцем, поза штатом організації. А відповідно фрілансери – це працівники які надають дані послуги [3, с. 50]. Зазначимо, в українському трудовому законодавстві поняття «фрілансу» немає.

Аналіз наукових джерел дозволив виділити особливості фрілансу як форми платформної зайнятості:

- фрілансер – самозайнята особа, яка пропонує свої послуги та виконує роботу через цифрові платформи;
- можливість співпраці одночасно з декількома роботодавцями;
- високий рівень свободи, гнучкий графік роботи, обмежений лише термінами здачі готової роботи;
- оплата праці залежить від обсягу виконаних робіт;
- використання власного обладнання та устаткування для виконання роботи;
- відсутність соціального захисту та соціальних гарантій.

Фріланс роботу можна умовно поділити на: прив'язану до місцезнаходження та незалежну від місцезнаходження. До першого типу відносяться ті види роботи, які вимагають перебування фрілансерів та замовників в одному місці для виконання роботи, наприклад, водій, який надає свій автомобіль через таку платформу, як Uber, Uklon чи Bolt, або кур'єр Glovo та UberEats, клінери які отримують замовлення на надомне прибирання через handy.com, спеціалісти з дрібного ремонту та ін. Друга категорія охоплює ті ринки, де робота не залежить від того, чи перебувають замовники і виконавці в одному географічному просторі, наприклад, дизайнер в Україні редагує фотографії для клієнта в США через платформу на кшталт Upwork або Fiverr. [8].

Щодо фріланс роботи прив'язаної до місцезнаходження слід зазначити що такі працівники мають набагато менше гнучкості та менше автономії у виборі типу роботи, тож все більше науковців починають розглядати такий вид фрілансу як класичне працевлаштування. Уряди західних країн працюють над уточненням класифікації таких працівників, та намагаються їх прирівняти до працевлаштованих платформою, щоб перенести соціальне забезпечення на платформу компанії. Тому у цьому дослідженні будемо аналізувати тільки ринок онлайн фрілансу, який є найбільш динамічним та перспективним.

Ринок фрілансу це динамічна екосистема яка складається з:

- фрілансерів (або виконавців): це люди, які пропонують свої послуги та виконують роботу через цифрові фріланс-платформи;
- клієнтів (або замовників): це люди або компанії, які наймають фрілансерів для виконання певних завдань або проектів. Клієнти можуть бути з будь-якої галузі, включаючи малий та середній бізнес, великі корпорації, урядові установи та некомерційні організації;
- фріланс-платформ: веб-сайти або мобільні додатки, які опосередковують діяльність фрілансерів з клієнтами, регулюють попит та пропозицію на фріланс роботу. Фріланс-платформи можуть пропонувати різні послуги, такі як пошук фрілансерів, публікація проектів, управління платежами, системи зворотного зв'язку, рейтинги тощо.

Розмір глобального ринку фрілансу станом на кінець 2023 року склав 455 млрд. дол. і протягом останніх років демонструє постійне стійке зростання в середньому більше ніж на 17% щороку. Згідно розрахунку загальний розмір ринку фрілансу у 2026 році досягне позначки у 653 млрд. дол. (рис. 1).

Таке суттєве зростання ринку фрілансу можна пояснити перш за все популяризацією культури віддаленої роботи (особливо після пандемії Covid-19) та зростаючою необхідністю більш гнучких умов найму працівників у всьому світі, оскільки компанії прагнуть гнучкості в адаптації до мінливих економічних та соціальних вимог. Так згідно дослідження компанії Upwork 64 млн. Американців надавали фріланс послуги у 2023 році (проти 60 млн у 2022 році), а це майже 38% робочої сили США [10]. Швидкий доступ до спеціалізованих навичок через фріланс-платформи без необхідності найму штатних працівників дозволяє компаніям ефективно масштабуватися та ефективно управляти та оптимізувати витрати.

Ринок фрілансу є високо конкурентним і включає різних ключових гравців – фріланс-платформ зі значними частками ринку. Upwork, Toptal і Fiverr входять до трійки найбільших фріланс-платформ з частками ринку 9,8%, 7,9% і 5% відповідно станом на 2020 рік [11]. Дамо коротку характеристику кожному з основних гравців.

Upwork – лідер ринку та найбільша фріланс платформа у світі. Серед клієнтів платформи присутні як приватні замовники, так і бізнеси всіх розмірів включаючи великі підприємства зі списку Fortune 500. У 2022 році спільнота фрілансерів Upwork заробила понад 3,8 мільярда доларів США у понад 10 000 навичках у таких категоріях, як креатив і дизайн, розробка

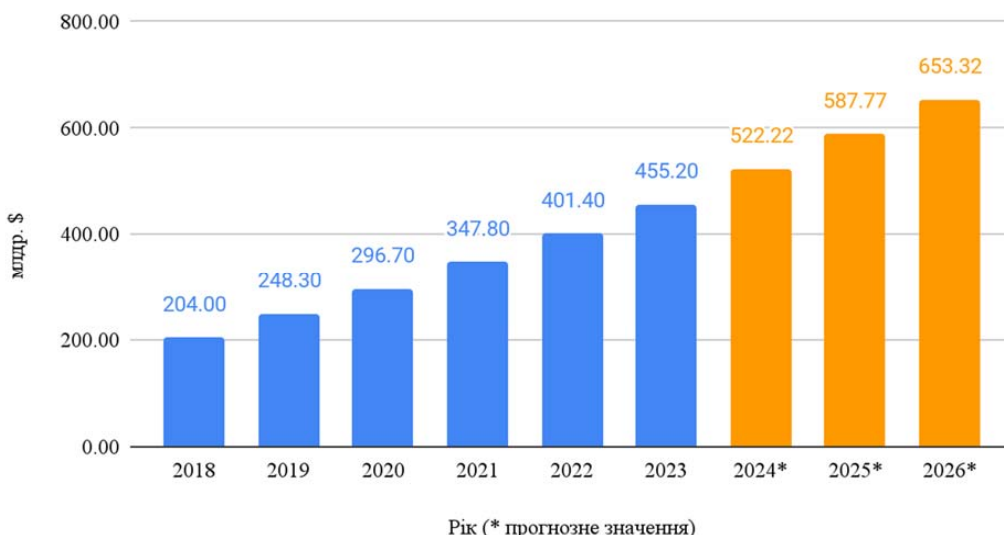

Рис. 1. Динаміка та прогноз поширення глобального ринку фрілансу

Джерело: Складено та обчислено автором за даними [9]

веб-сайтів і додатків, фінанси та бухгалтерія, підтримка клієнтів, консалтинг та операційна діяльність. База користувачів Upwork налічує близько 4.8 млн активних користувачів (фрілансерів і замовників) у 180 країнах світу. Як лідер ринку Upwork популяризує культуру віддаленої роботи серед найбагатших компаній світу (має окремий Enterprise план для великих компаній) та стимулює тривалі відносини клієнтів з фрілансерами.

Fiverr – другий за розміром гравець ринку фрілансу з близько 4 мільйонами активних замовників та 400 категоріям навичок станом на 2021 рік [12]. На відміну від Upwork, Fiverr стимулює короткострокові відносини між клієнтами і фрілансерами, роблячи головний акцент на низькій ціні та високій швидкості

виконання послуг. Фрілансери заробляють виконуючи швидкі, повторювані, стандартизовані завдання з фіксованою ціною. Головна перевага для клієнтів полягає у тому що сервіси можна вибрати з наявного каталога з фіксованими цінами і прикладами попередньо виконаних робіт. Це гарантує клієнтам очікуваний результат без перевищення бюджету.

TopTal – найменший з трьох лідерів ринку, та найбільш закрита екосистема. Головною конкурентною перевагою TopTal у порівнянні з іншими фріланс платформами є дуже жорсткий відбір фрілансерів які допускаються на платформу. За словами самої платформи вони відбирають 3% найкращих спеціалістів. Відбір відбувається за допомогою багаторівневих співбесід і технічних тестових завдань.

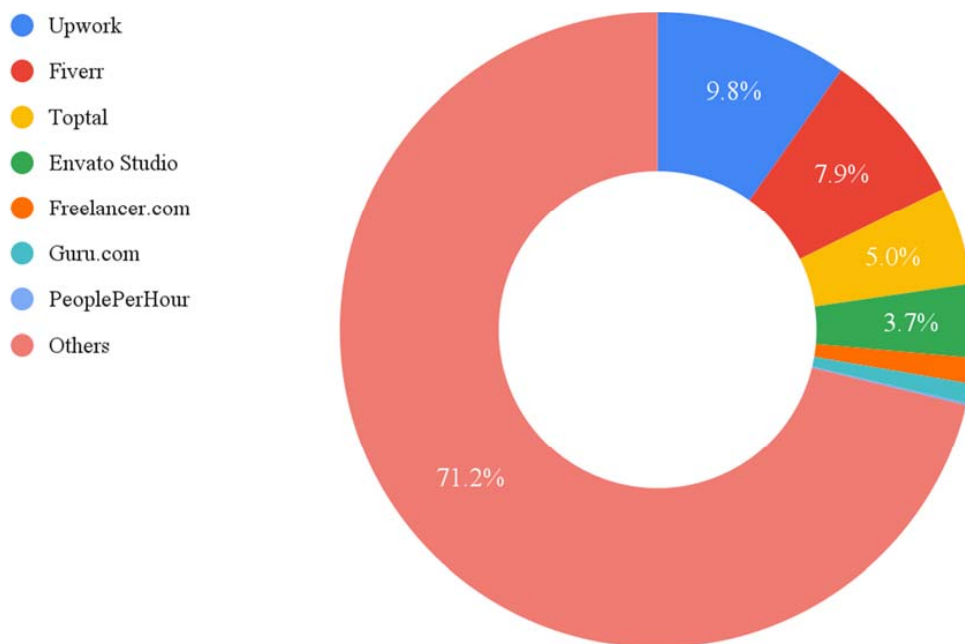

Рис. 2. Частки глобального ринку фріланс-платформ, 2020 р.

Джерело [8]

Ключові гравці на ринку фріланс-платформ постійно вдосконалюють свої платформи, щоб забезпечити безперебійну роботу та досконалий користувацький досвід для кінцевих користувачів. Ці платформи постійно розвиваються, щоб зробити їх більш зручними та ефективними.

Наприклад у 2023 році Upwork запусив новий набір додатків і пропозицій зі штучним інтелектом, а також новий освітній контент, щоб фрілансери на Upwork могли використовувати загальний потенціал ШІ для підвищення своєї продуктивності, а також поліпшення загальної якості своєї роботи. Це оновлення в основному включає партнерство з провідними постачальниками інструментів, що включають генеративний ШІ, Adobe, ClickUp і Miro, а також навчальні ресурси від Jasper, Coursera і Udemy [13].

В свою чергу Fiverr представила Fiver Enterprise, щоб розширити свої рішення, залучити більше великих компаній до клієнтського пулу Fiverr і запропонувати розширені можливості існуючим клієнтам. Fiver Enterprise надає компаніям повний контроль і пропонує безшовне універсальне рішення для пошуку, адаптації, управління та оплати праці фрілансерів. Воно спрощує такі завдання, як відстеження бюджету, дотримання податкового законодавства, юридичні процеси та класифікація персоналу.

Розглянемо кон'юнктуру глобального ринку фрілансу. Пропозиція фріланс послуг забезпечується фрілансерами а також невеликими групами фрілансерів (агентствами) з усього світу, а попит у свою чергу приватними клієнтами та компаніями з усього світу. Проте розподіл попиту і пропозиції по різних країнах не є рівномірним. Для визначення цього розподілу скористаємось Індексом онлайн праці [14] який вимірює попит і пропозицію на працю фрілансерів в різних країнах і професіях, відстежуючи кількість проектів і завдань на різних платформах у режимі реального часу.

З даного графіку можна побачити що США є найбільшим споживачем фріланс послуг, беручи на себе

більше 36% глобального попиту на фріланс послуги, залишаючи далеко позаду решту країн. Україна в цьому сегменті складає лише 0.7% попиту, що в першу чергу продиктовано експортною орієнтованістю ІТ сегменту в нашій країні.

Також слід розглянути які попит на фріланс послуги в розрізі спеціальностей. Згідно індексу онлайн праці найбільшим попитом користуються розробники програмного забезпечення та веб розробники (39.3%), спеціалісти креативних спеціальностей такі як дизайнери, ілюстратори, відеографи (20.8%), спеціалісти з введення даних (14%). Даний розподіл можна зберігається без значних змін протягом останніх 10 років. Окремо хотілось би зазначити що за останній рік можна помітити значне зростання іншої категорії спеціальностей пов'язаних з ШІ, так наприклад компанія Upwork виділила спеціалістів з ШІ у окрему категорію та у своєму звіті зазначила що за минулий рік попит на спеціальності пов'язані з ШІ зросли на нечувані 70% [15].

Щодо пропозиції на фріланс послуги, у глобальному масштабі беззаперечними лідерами є Індія, Бангладеш та Пакистан, постачаючи 26%, 14% та 12% всього об'єму фріланс послуг. В цьому сегменті ринку Україна займає набагато сильніші позиції, постачаючи 3.4% всього об'єму фріланс послуг, займаючи 6 позицію за цим показником у світі та 1 в Європі.

Тож Україна є досить серйозним гравцем на глобальному ринку фріланс послуг. Нещодавні дослідження показують, що цифрові фріланс-платформи зростають в середньому на 20% щороку [16]. Тож повторюючи глобальні тенденції ринку фрілансу, популярність такої діяльності в Україні тільки зростає, а кількість фрілансерів постійно збільшується.

Українські фрілансери продемонстрували високий рівень адаптації та гнучкості в умовах турбулентності та невизначеності спочатку під час пандемії Covid-19, а потім і під час повномасштабного вторгнення, що сприяло збереженню та навіть зростанню попиту на їхні послуги, а понад 250 000 українців перейшли на

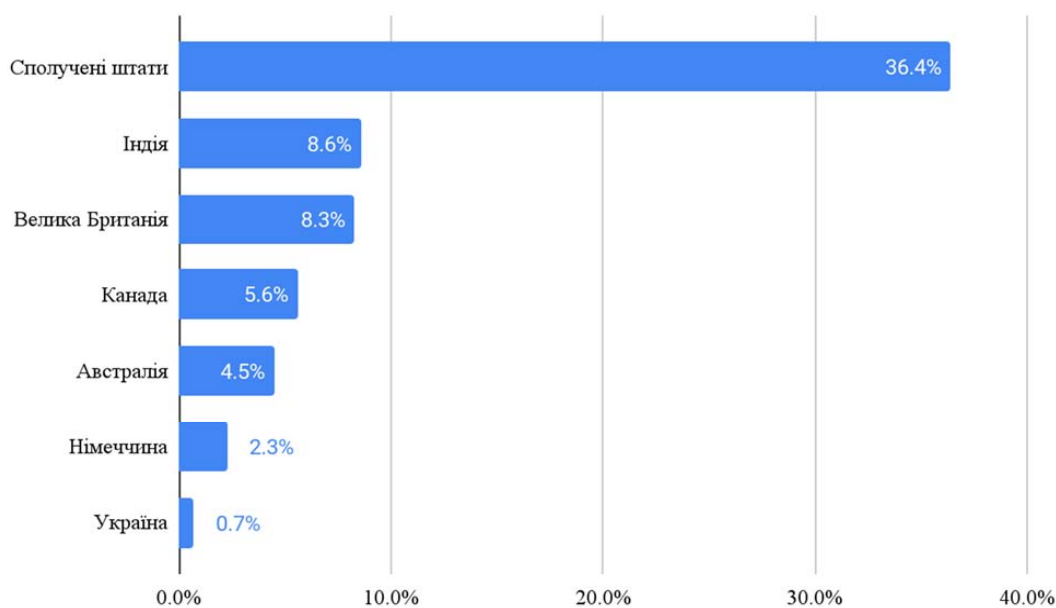

Рис. 3. Попит на фріланс послуги в світі станом на початок 2023 р.

Джерело [14]

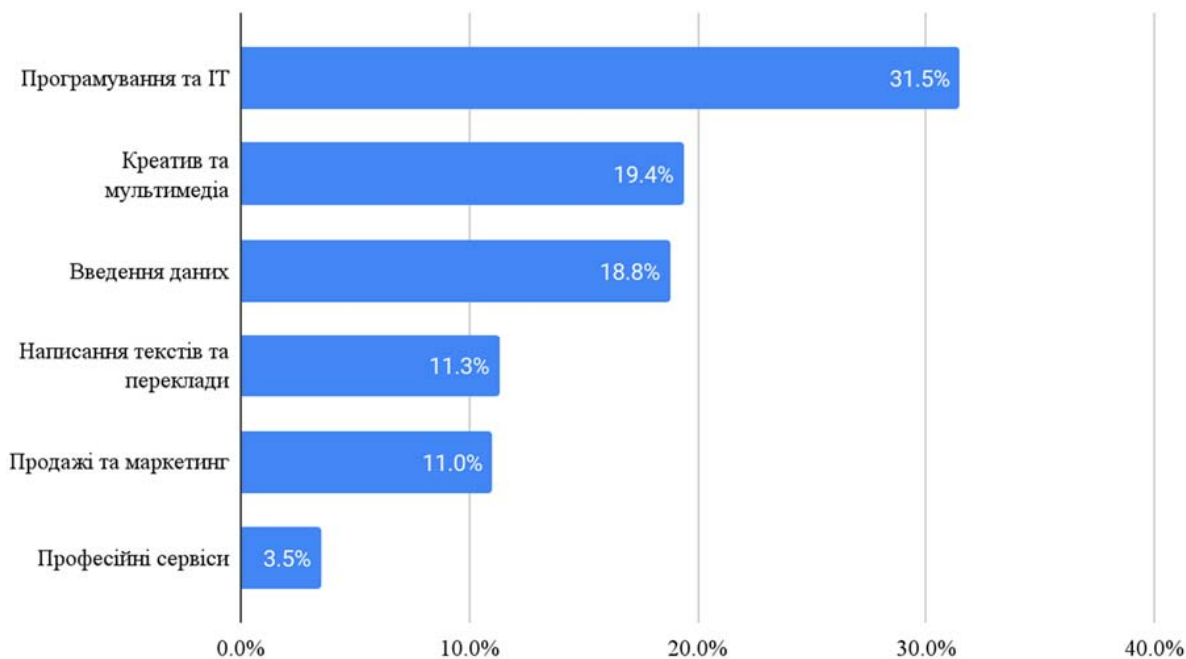

Рис. 4. Попит на фріланс послуги в світі у розрізі спеціальностей станом на початок 2023 р.

Джерело [14]

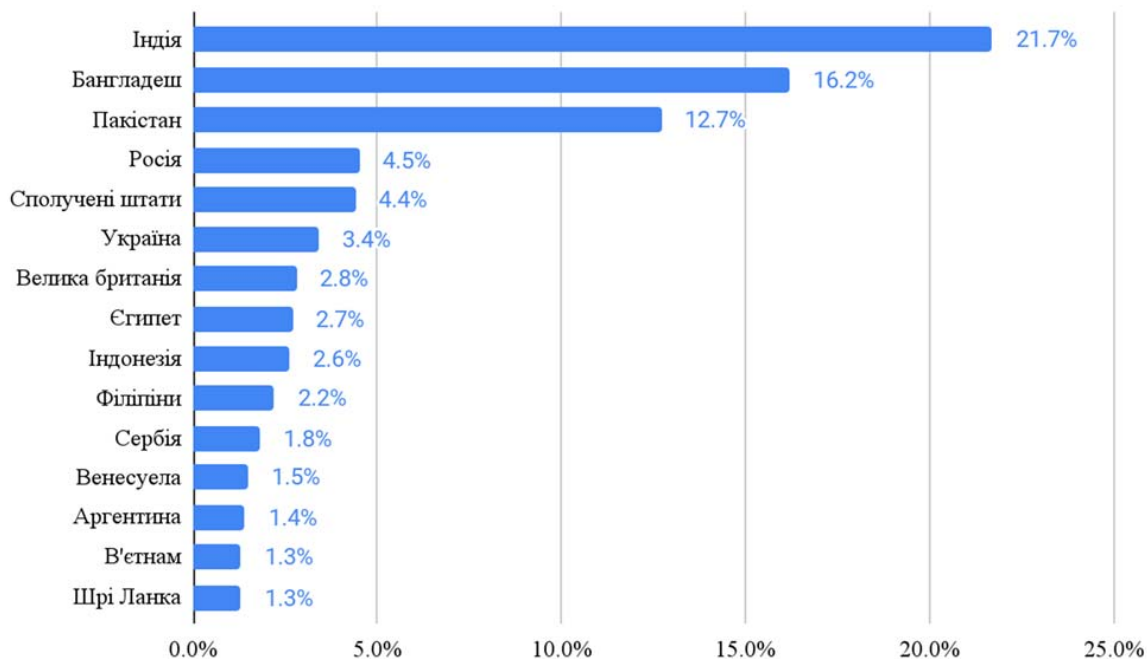

Рис. 5. Пропозиція на фріланс послуги в розрізі країн світу, 2022–2023 р.

Джерело: [14]

фріланс, оскільки для багатьох це була єдина можливість заробляти гроші [17].

Ринок замовлень і проектів в Україні у перші дні впав на 90–95%, але так само стрімко почав відновлюватися. Уже у квітні 2022 року кількість українських фрілансерів перевищила показники 2021. А кількість замовлень від клієнтів з України на початку осені 2022 року зросла на 30%, якщо порівняти з минулим роком. Фрілансери навчилися жити в такі турбулентні часи та швидко адаптуватися до змін, тому зараз

бачимо не тільки стрімке відновлення і водночас зростання ринку [18].

За підсумком 2023 року експорт ІТ послуг (найбільший сектор ринку фріланс послуг) від українських фахівців склав близько \$6.7 млрд. Це 12.8% від усього експорту України, або майже 4% ВВП, що є досить значною сумою для національної економіки [19].

Українські фрілансери під час війни змогли втримати попит на свої послуги на високому рівні. У перші місяці 2023 року попит на їхні послуги зріс на 84%

проти минулого року. Сервіс Freelancehunt у своєму дослідженні прогнозує що доля фрілансерів серед працездатного населення може досягати 15–20% вже у найближчі роки [18].

Ключові фактори, які впливають на розвиток фрілансу в Україні та збільшення кількості спеціалістів:

- досить сприятливе середовище для фрілансерів, високий попит на глобальному ринку, сприятлива політика та легкий доступ до платіжних рішень. Так компанія Раупеер віднесла Україну до топ-5 найкращих країн для фрілансу [20];

- фріланс це можливість для спеціалістів заробляти більше, ніж в офісі на постійній роботі;

- основний попит на послуги фрілансерів генерує малий бізнес за межами України. Так, у США 70% підприємців співпрацювали з віддаленими спеціалістами. 81% з них планують надалі наймати фрілансерів, а 83% погоджуються, що фрілансери дуже допомогли розвитку бізнесу [21];

- розробка програмного забезпечення та дизайн – найпопулярніші категорії, на які є попит серед світового бізнесу та велика кількість високоякісних спеціалістів в Україні;

- закордонний малий та середній бізнес намагається оптимізувати витрати та все частіше віддають

перевагу фрілансерам, ніж постійним співробітникам – усе це тільки прискорює зростання попиту;

- глобалізація економіки – завдяки розвитку технологій та зростанню зв'язків між країнами, закордонні компанії та підприємці стають усе більш відкритими для того щоб віддавати великі проекти фрілансерам.

Висновки. Зростання популярності фрілансу як однієї з форм платформної зайнятості на глобальному рівні обумовлене пандемією COVID-19, яка прискорила процес впровадження віддаленої роботи та зробила фріланс більш привабливим для компаній. Ринок фріланс послуг є високо конкурентним, з ключовими гравцями, такими як Upwork, Topal і Fiverr, які мають значні частки ринку. Споживачі фріланс послуг в основному зосереджені в Сполучених Штатах, що становить більше 36% глобального попиту.

Україна, має високий потенціал у цьому сегменті зайнятості, хоча нині попит становить 0.7%, переважно через експортну орієнтацію ІТ сектору. Водночас українські фрілансери демонструють високий рівень адаптації та гнучкості, що сприятиме зростанню попиту на їх послуги. За підсумком 2023 року фрілансери згенерували 4% ВВП України, що відображає важливість подальшого розвитку цієї форми платформної зайнятості.

Список використаних джерел:

1. Шаталова Л.С., Уманець Т.В. Формування нових форм нестандартної зайнятості населення в умовах цифровізації. *Concepts for the development of society's scientific potential* : International Scientific and Practical Conference, м. Prague, 19–20 листоп. 2022 р. URL: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.11.2022.003>. (дата звернення: 6.06.2024).
2. Азьмук Н.А. Зайнятість через цифрові платформи – нова реальність сучасної економіки: виклики та стратегії адаптації. *Економічний простір*. 2019. № 152. С. 66–77. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/152-6>. (дата звернення: 06.06.2024).
3. Чернишова Л., Славенко Є. Особливості розвитку фрілансу як гнучкої форми організації праці персоналу в сучасних умовах розвитку економічних відносин. *Економіка: реалії часу*. 2022. № 5 (63). URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/49.pdf> (дата звернення: 06.06.2024).
4. Заболотна Н. Фріланс як нова форма зайнятості та трудових відносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 143–145. URL: http://lsej.org.ua/1_2022/34.pdf. (дата звернення: 06.06.2024).
5. Вечеров В. Фріланс як нова форма трудових відносин в інформаційній економіці. *Економічний простір*. 2017. № 117. С. 56–65. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/520>. (дата звернення: 06.06.2024).
6. Літорович О. Аналіз ринку фрілансу в Україні. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. 2020. Т. 4, № 1. С. 43–53. URL: <https://doi.org/10.23939/semi2020.01.043>. (дата звернення: 06.06.2024).
7. Dictionary.com. URL: www.dictionary.com/browse/freelance (дата звернення: 06.06.2024).
8. Alvarez de la Vega J. C., Cecchinato M. E., Rooksby J. “Why lose control?” A study of freelancers’ experiences with gig economy platforms. *CHI conference on human factors in computing systems (CHI '21)*, Yokohama, 8–13 May 2021. URL: https://researchportal.northumbria.ac.uk/ws/portalfiles/portal/53731946/chi21b_sub7788_cam_i16.pdf. (дата звернення: 6.06.2024).
9. Kulach K. 50+ gig economy statistics 2023: get ready for the future of work. *Symmetrical*. URL: <https://www.symmetrical.ai/blog/gig-economy-statistics> (дата звернення: 06.06.2024).
10. Upwork study finds 64 million americans freelanced in 2023, adding \$1.27 trillion to U.S. economy. 2023. URL: <https://investors.upwork.com/news-releases/news-release-details/upwork-study-finds-64-million-americans-freelanced-2023-adding> (дата звернення: 06.06.2024).
11. Global freelance platform market. *Blog - Innovius Research*. URL: <https://www.innoviusresearch.com/blog/market-report-global-freelance-platform-market/> (дата звернення: 06.06.2024).
12. Tagliaferro L. 16 interesting fiverr usage statistics, facts and trends. *Lucatagliaferro*. URL: <https://www.lucatagliaferro.com/post/fiverr-users-statistics/> (дата звернення: 06.06.2024).
13. Freelance platforms market size & share analysis - growth, trends and forecasts. *Mordor Intelligence*. URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/freelance-platforms-market> (дата звернення: 06.06.2024).
14. The online labour index 2020. *Online Labour Observatory*. URL: <http://onlinelabourobservatory.org/oli-demand/> (дата звернення: 06.06.2024).
15. Upwork unveils most in-demand work skills in 2024. *Upwork*. URL: <https://investors.upwork.com/news-releases/news-release-details/upwork-unveils-most-demand-work-skills-2024> (дата звернення: 06.06.2024).
16. Kassi O., Lehdonvirta V. Online labour index: measuring the online gig economy for policy and research. *Technological forecasting and social change*. 2018. Vol. 137. P. 241–248. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.07.056> (дата звернення: 06.06.2024).
17. Олексій Дзюба. 5 тенденцій, як ринок фрілансу України буде змінюватися в наступні кілька років. *dev.ua*. URL: <https://dev.ua/news/5-tendentsii-iaak-gynok-frylansu-ukrainy-bude-zminiuvatysia-v-nastupni-kilka-rokiv> (дата звернення: 06.06.2024).
18. Як півтора року війни змінили ринок фрілансу: заробіток, пошук роботи та зайнятість. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/09/6/703966/> (дата звернення: 06.06.2024).

19. Сабадишина Ю. Річний обсяг ІТ-експорту України вперше знизився. Це плато чи погіршення ситуації? – Аналітика й думки експертів. *dou.ua*. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-2023/> (дата звернення: 06.06.2024).
20. ТОП-10 країн для фрілансу в 2019 році. *Payoneer Blog*. URL: <https://blog.payoneer.com/ua/freelancers-ua/6-countries-capitals-freelancing/> (дата звернення: 06.06.2024).
21. Попит на фрілансерів з України виріс на 84% – дослідження. *Fintech Insider*. URL: <https://fintechinsider.com.ua/popyt-na-frylanseriv-z-ukrayiny-vyris-na-84-doslidzhennya/> (дата звернення: 06.06.2024).

References:

1. Shatalova L. S., Umanets T. V. (November 19–20, 2022) Formuvannya novykh form nestandardnoi zainiatosti naselennia v umovakh tsyfrovizatsii [Formation of new forms of non-standard employment in the context of digitalization]. *Concepts for the development of societys scientific potential*: International Scientific and Practical Conference, m. Prague. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.11.2022.003> (accessed June 6, 2024).
2. Azmuk N. A. (2019) Zainiatist cherez tsyfrovi platformy – nova realnist suchasnoi ekonomiky: vyklyky ta stratehii adaptatsii. [Employment through digital platforms is a new reality of the modern economy: challenges and adaptation strategies]. *Ekonomichnyi prostir – Economic space*, no. 152, pp. 66–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/152-6> (accessed June 6, 2024).
3. Chernyshova L., Slavenko Ye. (2022) Osoblyvosti rozvytku frilansu yak hnuchkoï formy orhanizatsii pratsi personalu v suchasnykh umovakh rozvytku ekonomichnykh vidnosyn [Peculiarities of the development of freelancing as a flexible form of personnel work organization in modern conditions of the development of economic relations]. *Ekonomika: realii chasu – Economy: realities of time*, no. 5 (63). Available at: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/49.pdf> (accessed June 6, 2024).
4. Zabolotna N. (2022) Frilans yak nova forma zainiatosti ta trudovykh vidnosyn [Freelance as a new form of employment and labor relations]. *Yurydychni naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal*, no. 1, pp. 143–145. Available at: http://lsej.org.ua/1_2022/34.pdf. (accessed June 6, 2024).
5. Vecherov V. (2017) Frilans yak nova forma trudovykh vidnosyn v informatsiini ekonomitsi [Freelance as a new form of labor relations in the information economy]. *Ekonomichnyi prostir – Economic space*, no. 117, pp. 56–65. Available at: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/520>. (accessed June 6, 2024).
6. Litorovych O. (2020) Analiz rynku frilansu v Ukraini [Freelance market analysis in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha" – Bulletin of the Lviv Polytechnic National University*, vol. 4, no. 1. pp. 43–53. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2020.01.043> (accessed June 6, 2024).
7. Dictionary.com. Available at: www.dictionary.com/browse/freelance (accessed June 6, 2024).
8. Alvarez de la Vega J. C., Cecchinato M. E., Rooksby J. (May 8–13, 2021) Why lose control? A study of freelancers' experiences with gig economy platforms. *CHI conference on human factors in computing systems (CHI '21)*, Yokohama. Available at: https://researchportal.northumbria.ac.uk/ws/portalfiles/portal/53731946/chi21b_sub7788_cam_i16.pdf (accessed June 6, 2024).
9. Kulach K. 50+ gig economy statistics 2023: get ready for the future of work. *Symmetrical*. Available at: <https://www.symmetrical.ai/blog/gig-economy-statistics> (accessed June 6, 2024).
10. Upwork study finds 64 million americans freelanced in 2023, adding \$1.27 trillion to U.S. economy. 2023. Available at: <https://investors.upwork.com/news-releases/news-release-details/upwork-study-finds-64-million-americans-freelanced-2023-adding> (accessed June 6, 2024).
11. Global freelance platform market. *Blog - Innovius Research*. Available at: <https://www.innoviusresearch.com/blog/market-report/global-freelance-platform-market/> (accessed June 6, 2024).
12. Tagliaferro L. 16 interesting fiverr usage statistics, facts and trends. *Lucatagliaferro*. Available at: <https://www.lucatagliaferro.com/post/fiverr-users-statistics/> (accessed June 6, 2024).
13. Freelance platforms market size & share analysis - growth, trends and forecasts. *Mordor Intelligence*. Available at: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/freelance-platforms-market> (accessed June 6, 2024).
14. The online labour index 2020. *Online Labour Observatory*. Available at: <http://onlinelabourobservatory.org/oli-demand/> (accessed June 6, 2024).
15. Upwork unveils most in-demand work skills in 2024. *Upwork*. Available at: <https://investors.upwork.com/news-releases/news-release-details/upwork-unveils-most-demand-work-skills-2024> (accessed June 6, 2024).
16. Kässi O., Lehdonvirta V. (2018) Online labour index: measuring the online gig economy for policy and research. *Technological forecasting and social change*. vol. 137. pp. 241–248. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.07.056> (accessed June 6, 2024).
17. Oleksii Dziuba. 5 tendentsii, yak rynek frylansu Ukrainy bude zminiuvatysia v nastupni kilka rokiv [5 trends, on how the freelance market of Ukraine will change in the next few years]. *dev.ua*. Available at: <https://dev.ua/news/5-tendentsii-iak-rynok-frylansu-ukrainy-bude-zminiuvatysia-v-nastupni-kilka-rokiv> (accessed June 6, 2024).
18. Yak pivtora roku viiny zminyly rynek frylansu: zarobitok, poshuk roboty ta zainiatist [How a year and a half of war changed the freelance market: earnings, job search and employment]. *Ekonomichna pravda – Economic truth*. Available at: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/09/6/703966/> (accessed June 6, 2024).
19. Sabadyshyna Yu. Richnyi obsiah IT-eksportu Ukrainy vperше znyzyvsia. Tse plato chy pohirshennia sytuatsii? – Analytika y dumky ekspertiv [The annual volume of IT exports of Ukraine decreased for the first time. Is this a plateau or a worsening situation? – Analytics and expert opinions]. *dou.ua*. Available at: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-2023/> (accessed June 6, 2024).
20. TOP-10 krain dlia frilansu v 2019 rotsi [TOP-10 countries for freelancing in 2019]. *Payoneer Blog*. Available at: <https://blog.payoneer.com/ua/freelancers-ua/6-countries-capitals-freelancing/> (accessed June 6, 2024).
21. Popyt na frylanseriv z Ukrainy vyris na 84% – doslidzhennia [Demand for freelancers from Ukraine increased by 84% – study]. *Fintech Insider*. Available at: <https://fintechinsider.com.ua/popyt-na-frylanseriv-z-ukrayiny-vyris-na-84-doslidzhennya/> (accessed June 6, 2024).